

ਜਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਸਚਮੁੱਚ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਮੱਠੀ 14:13-21; ਮਠਕੁਸ 6:33-44; ਲੂਕਾ 9:11-17;
ਯੂਹੰਨਾ 6:2-14, ਇਕ ਨੇੜ ਝਾੜ

ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ‘‘ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ’’ ਵਾਲਾ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।¹ ਇਸ ਖਾਸ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੁਝ ‘‘ਰਚਨਾਤਮਕ’’ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।² ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਨੂੰ ਐਨੇ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਭਰਮ ਹੋਵੇ। ਇਸਦਾ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਆਉਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮੁੱਢਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਸੀ। ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੁੱਢਲੀ ਮਸੀਹੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਆਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅੱਜ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੱਤ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,³ ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਪਰੰਤ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਅਸੀਂ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਭਲਾ ਕਰੀਏ ਪਰ ਨਿੱਜ ਕਰਕੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਨਾਲ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:10)।

ਸਾਡੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਭਗਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਈ ਅਨਾਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਪਤਾ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸੁੱਧ ਲੈਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਗਤ ਤੋਂ ਨਿਰਕਲਕ ਰੱਖਣਾ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1:27)।

ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਰਦਾਰਥ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲੋੜਵੰਦ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਨਾ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ? (1 ਯੂਹੰਨਾ 3:17)।

ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਸਚਮੁਚ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਸਿਧਾਂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਇਸ ਤੱਥ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਚਮੁਚ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।⁴ ਆਓ ਕੁਝ ਪਿਛੋਕੜ ਲੈ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਜਿਸੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੇਲੇ ਗਲੀਲ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੌਰੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਾਜ ਹੇਰੋਦੇਸ ਨੇ ਯੂਹੰਨਾ ਦਾ ਸਿਰ ਕਟਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਬੜੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।⁵ ਮਸੀਹ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਚੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਗਲੀਲ ਦੇ ਝੀਲ ਦੇ ਪੂਰਬ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਬੈਤਸੈਦਾ ਜੁਲਿਆਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਾ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਾ ਸੀ, ਜੋ ਗਲੀਲ ਝੀਲ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਸਿਰੇ ਦੇ ਪਾਰ ਸੱਤ ਅੱਠ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੀ।⁶ ਝੀਲ ਦੇ ਪਾਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਅਨੰਦਿਤ ਗੱਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਚੋਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਝਪਕੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 8:24)।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਫ਼ਰਨਾਹੁਮ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸੂ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ‘‘ਨਗਰਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈਦਲ ਤੁਰ ਪਏ’’ (ਮੱਤੀ 14: 13)। ਮਰਕੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਪੈਦਲ ਉੱਧਰ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਦੌੜੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ’’ (ਮਰਕੁਸ 6: 33)।⁷ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਮਰੋ: ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਲੋਕ ਕੰਢੇ ਕੰਢੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਲੋਕ ਜਿਸੂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਬੀਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਰਹੇ ਸਨ (ਮੱਤੀ 14: 13, 14)। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਸ ਭੀੜ ਨੇ ਝੀਲ ਦੇ ਉੱਤਰ ਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਜਲੂਸ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ।

ਜਿਸੂ ਦੀ ਬੇੜੀ ਕੰਢੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਰਾਹ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 6: 33; ਮੱਤੀ 14: 14)। ਕੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਚੇਲੇ ਬੁੜਬੁੜਾਏ ਸਨ?⁸ ਉਹ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 6: 31); ਪਰ ਇੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਭੀੜ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਮੰਗਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ! ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਹ, ਪ੍ਰਾਣ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਥੱਕੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਰਹਿਮ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਦੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਦਬਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।⁹

ਜਿਸੂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਦੀ ਕਦੀ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤਰਸ ਖਾਧਾ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੇਡਾਂ ਵਾਂਗ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਯਾਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ’’¹⁰ (ਮਰਕੁਸ 6: 34; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 14: 14)। ਲੂਕਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ (ਲੂਕਾ 9: 11)।¹¹ ‘‘ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਦਾਸਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।’’ ਜਿਸੂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਉਹ ਦੇ ਮਗਰ ਹੋ ਤੁਰੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਡਿੱਠੇ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੇ ਰੋਗੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਖਾਏ ਸਨ” (ਯੂਹੰਨਾ 6:2)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਝੱਟ ‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਿਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਕੀਤਾ’ (ਲੂਕਾ 9:11)। ਉਹ ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ’ (ਲੂਕਾ 9:11) ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ‘ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲੱਗਾ’ (ਮਰਕੁਸ 6:34)।

ਇਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਲੰਮਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਉੱਥੇ ਪਹਾੜ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਰ ਅਰਾਮ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 6:4, 15)। ਪਰ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਸਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵੱਧਦੀ ਰਹੀ (ਯੂਹੰਨਾ 6:5)।¹² ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭੀੜ ਵਿਚ ‘ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਲਕਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਮਰਦ ਸਨ’ (ਮੱਤੀ 14:21)। ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,¹³ ਪਰ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਯਿਸੂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਭੋਜਨ ਖੁਆਇਆ ਸੀ; ਪਰ ਦਿਨ ਚੱਲਣ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧ ਗਈ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਸਹਿਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਸੀ। (ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਹਾਹਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?) ਕਫ਼ਰਨਾਹੁਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਚਲੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਰਾਹ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।¹⁴

ਰੋਮਾਂਚ ਭਰੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਭਰੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਤੁੱਛ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਰੀ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਹੀ (ਮੱਤੀ 4:4) ਜੀਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਪਰ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਦੀ ਕਦੀ ਬਿਸਕੁਟ ਜਾਂ ਰੋਟੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ¹⁵ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਲੋੜ ਦੇ ਵੱਲ ਦੁਆਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਭੀੜ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਫ਼ਿਲਿੱਪਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਰੋਟੀਆਂ ਕਿੱਥੋਂ ਮੁੱਲ ਲਈਏ?’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:5)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿਓ’ (ਮੱਤੀ 14:16)। ਭੀੜ ਦੀਆਂ, ਜਿਸਮਾਨੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜਾਂ ਸਨ।

ਅੱਜ ਦੇ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕ

ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਜੇ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਾਸ ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਜਦ ਉਸਨੇ ਆਖਿਆ, ‘ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਜੇ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਕਮਾਏ ਪਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰੇ? ਅਥਵਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੀ ਦਵੇਗਾ?’ (ਮੱਤੀ 16:26)। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਲੋੜਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਕ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕੀਤਾ?’ ਪਹਿਲੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਕਟਸ ਦਿੱਤੇ।’ ‘ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ,’ ਦੂਜੇ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਗਏ।’

ਕੁਝ ਲੋੜਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਲੋੜ। ਯਾਕੂਬ 2:15 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ‘ਨੰਗੇ ... ਅਤੇ ਰੱਜਵੀਂ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਬੁੜਿਆ’

ਹੋਏ। ਮੈਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਲਾਈਡ ਵਿਚ ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਚਰਚ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਵਿਚ ਲੋੜਵੰਦਾ ਲਈ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਲਈ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਇਕ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਕਮਰੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਕਈ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਕਮਰੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਹੋਰ ਲੋੜ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋੜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਾਥਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਸਾਡੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਭਗਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨਾਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਪਤਾ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸੁੱਧ ਲੈਣੀ ...’ (ਯਾਕੂਬ 1:27)। ਕਈ ਮੰਡਲੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ (ਵੇਥੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6:1)। ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੇਘਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਚਿਲਡਰਨ ਹੋਮ ਜਾਂ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਾਥਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਗੱਲ ਤੇ ਇਕਮੱਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਲੋੜ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਮਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ। ਯਿਸੂ ਬੀਮਾਰਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ‘ਮੈਂ ਰੋਗੀ ਸਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਖ਼ਬਰ ਲਈ’ (ਮੱਤੀ 25:36)। ਕਈ ਮੰਡਲੀਆਂ ਬੀਮਾਰਾਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦ ਦੇਣ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਤਕ ਬਣਾਏ ਹਨ।

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੱਚਿਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਧਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜੁੜ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।¹⁶ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਈ ਘਰ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਈ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਸਨਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ AIDS ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਲੋਕ ਗੰਭੀਰ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇਘਰੇ ‘ਅਵਾਰਾ’ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿੱਨੀਆਂ ਹੀ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਹਨ।

ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋੜਾਂ ਹਨ, ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸਹੀ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਫਿਰ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਤਹਿ ਕਰ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਤੋਂ ਭਟਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਬਣਨਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਣੀਏ। ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ’ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ‘ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ

ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਕਰ' (ਮੱਤੀ 22:37, 39)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਪਰ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲੋੜਵੰਦ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਨਾ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ? (1 ਯੂਹੰਨਾ 3:17)।

... ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਵੈਰ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੂਠਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਨੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੱਕਦਾ। ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਭਈ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਵੀ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖੇ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:20, 21)।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਦੇ ਹਨ

ਆਓ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਭੀੜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਵਾਰ ਮਦਦ ਲਈ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

‘ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਸੀਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ’

ਸਾਡ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਫਿਲਿੱਪਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ:

ਉਪਰੰਤ ਯਿਸੂ ਨੇ ਜਾਂ ਅੱਖੀਆਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਆਪਣੀ ਵੱਲ ਆਉਂਦੀ ਡਿੱਠੀ ਤਾਂ ਫਿਲਿੱਪਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਰੋਟੀਆਂ ਕਿੱਥੋਂ ਮੁੱਲ ਲਈਏ? ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਪਰਤਾਵੇ ਲਈ ਇਹ ਆਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗਾ¹⁷ (ਯੂਹੰਨਾ 6:5, 6)।

ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਫਿਲਿੱਪਸ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਪੁੱਛਿਆ।¹⁸ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਿੱਪਸ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਸੀ¹⁹ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਣ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਫਿਲਿੱਪਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਇਸ ਰਸੂਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿਹਾ ਅਕਸਰ ਅਸੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਮਿਲਣ ਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।’ ਇਕਦਮ ਉਸਨੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲਈ²⁰ ਉਸਨੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਰੋਟੀ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ‘ਕੁੱਲ ਜੋੜ’ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ: ‘ਸੌ ਰੁਪਏ (ਦੋ ਸੌ ਦੀਨਾਰ)²¹ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਪਟਣਾ ਜੋ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਮਿਲੇ’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:7; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 6:37)। ਇਕ ਦੀਨਾਰ ਇਕ ਆਮ ਮਜਦੂਰ ਦੀ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਮਜਦੂਰੀ ਸੀ (ਮੱਤੀ 20:2)। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਮਜਦੂਰ ਨੂੰ ਦੋ ਸੌ ਦੀਨਾਰ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਅੱਧਾ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਥੈਲੀ²² ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਇਨ੍ਹੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਦੀ ਕਦੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੈਸਾ ਹੀ

ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਲੋੜ ਲਈ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖ ਲਈਏ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸੇ ਹੈ ਵੀ ਨੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਉੱਤਰ ਦਈਏ, ‘‘ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।’’ ਮੰਡਲੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਣ ਤੇ ਹਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹੀਏ ‘‘ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਜਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।’’ ਮਨੁੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਏ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਤੇ, ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਅਸੀਮਿਤ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ।

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਕਈ ਵਾਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ‘‘ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਲਕਵੇ’’ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹੀ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੇਗੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

‘‘ਇਹ ਸਾਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ’’

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਭੀੜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: ‘‘ਜਾਂ ਦਿਨ ਢਲਣ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭੀੜ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਜੋ ਉਹ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਿਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਰਾਤ ਟਿਕਣ,²³ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾ ਲੈਣ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਐੱਥੇ ਉਜਾਣ ਥਾਂ ਵਿਚ ਹਾਂ’’ (ਲੂਕਾ 9:12)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘‘ਹੱਲ’’ ਵਿਹਾਰਕ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਨਗਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਨਗਰ ਜੁਡਸੇਨੀਆ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਜੇ ਕੁਝ ਹਜ਼ਾਰ ਭੁੱਖੇ ਲੋਕ ਅਚਾਨਕ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹਲਚਲ ਮਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ? ਸ਼ਾਇਦ ਖੁਦ ਥੱਕੇ ਅਤੇ ਭੁੱਖੇ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਹ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡਾ ‘‘ਹੱਲ’’ ਵੀ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ‘‘ਚਲੇ ਜਾਓ। ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਨਾਪੋ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਤੰਗ ਨਾ ਕਰੋ।’’ ਅਸੀਂ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ‘‘ਦੇਸੀ’’ ਹਾਂ।

‘‘ਉਹ ਇਸਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਹਨ’’

ਭੀੜ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੇਲੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਰਣ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਉਹ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਸਨ, ‘‘ਉਹ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੂਹਾਨੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਆਏ ਹਨ।’’²⁴ ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਹੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ; ਯਿਸੂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਭੀੜ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਗਲਤ ਸਨ!²⁵

ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਅਤੇ ਮਕਸਦਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 2:25), ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਸੁਸਤੀ ਅਤੇ ਆਲਸ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 3:10); ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਚਮੁਚ

ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ- ਮਦਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਕਾਰਣ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕੀ ਹਾਂ।²⁶

ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਮਦਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਬਹਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ।²⁷ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿਓ’’ (ਮਰਕੁਸ 6:37)। ਭਲਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਟਕੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ? ਉਹ ‘‘ਸਭ ਨਾਲ ਭਲਿਆਈ’’ ਕਰਨ ਅਤੇ ‘‘ਖਾਸ ਕਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ’’ ਭਲਿਆਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਦੇ ਬਹਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗਾ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:10)।

ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਗ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਲੋੜਾਂ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?

ਯਿਸੂ ਵਰਗਾ ਮਨ ਰੱਖੋ

ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਸੁਝਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਯਿਸੂ ਵਰਗਾ ਮਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਭੀੜ ਤੇ *ਤਰਸ ਖਾਧਾ* ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ *ਸੁਆਗਤ* ਕੀਤਾ ਸੀ। ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੁਰਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਾਫ਼ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਨਾਕਾਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਇਹ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤੀ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਨਾਜ਼ੇ ਵੇਲੇ ਜਦ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਜੋਅ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਮਾਂ ਮਰ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਔਰਤ ਨੇ ਜੋਅ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਔਰਤ ਹੋ।’’ ਇਸ ਜੱਫੀ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਣ ਹੈ: ‘‘ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿਲੋਂ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਸੀਲਾ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਲ ਇਹ ਬੜਾ ਖਾਸ ਦਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਫਿਰ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਵਰਗਾ ਮਨ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਸੁਝਾਅ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਸੀਹ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਅਪਨਾਈਏ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ

ਫ਼ਿਲਿੱਪਸ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਹਨ? ਜਾਓ ਵੇਖੋ’’ (ਮਰਕੁਸ 6:38)। ਚੇਲਿਆਂ ਕੋਲ ‘‘ਰਸਤਾ’’ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਖਾਣਾ ਦਾਣਾ ਮੁੱਲ ਲੈਣ’’ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 14:15; ਮਰਕੁਸ 6:37), ਪਰ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਰਸਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਜਾ ਕੇ ਵੇਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੀ ਹੈ।’’

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੇਲੇ ਇਨੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਸਨ,²⁸ ਅਤੇ ਭੀੜ ਵਿਚ

ਸ਼ਾਮਿਲ ਲੋਕ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਹੀ ਸਨ। ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। (ਇਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ?) ਤਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਲੜਕੇ ਕੋਲ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਖਾਣਾ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ‘‘ਐੱਥੇ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਕੋਲ ਜਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਛੋਟੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਐਨਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀ ਹਨ?’’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:9)।

‘‘ਰੋਟੀ’’ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਨਾ ਸਮਝੋ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਬੇਕਰੀ ਤੇ ਬਣੀ ਡਬਲ ਰੋਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੇਟ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ, ਚੋਰਸ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਬਿਸਕੁਟ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸਨ।²⁹ ਰੋਟੀਆਂ ਜੋਂ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੱਛੀਆਂ ਛੋਟੇ ਅਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਚਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਇਲਾਕਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ; ਸਾਰਦੀਨ ਮੱਛੀਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।³⁰ ‘‘ਜੋਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਮੱਛੀਆਂ’’; ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਟੁਕੜਾ ਅਤੇ 2,500 ਵਿਚ ਇਕ ਮੱਛਲੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾ ਕੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਢਿੱਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕਾਫੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਨ: ‘‘ਪਰ ਐਨਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਕੀ ਹਨ?’’

ਉਸ ਲੜਕੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਦੇ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ‘‘ਰੋਟੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਸੀ!’’ ਸਚਮੁਚ ਇਸ ਛੋਟੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਯਾਦਗਾਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਲੜਕਾ ਛੋਟਾ ਤਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਅਨੋਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਜਿਸੂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਨਾਲੋਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਬੜੇ ਕਾਰੀਗਰ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਮਤ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹੋ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਤੇ

ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵੇਲੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਜੋ ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਮਾਲ ਹੈ, ਸਹਿਕਰਮੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹੋ (ਉਤਪਤ 14:22)! ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਤੋਂ ਹੀ ਕਈ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋਵੋਗੇ: ਜਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘‘ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਠਾਲ ਦਿਓ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:10)।³¹ ‘‘ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ... ਸਭੇ ਹਰੇ ਘਾਹ ਉੱਤੇ ਪੰਗਤਾਂ ਹੋ ਕੇ ਬਿਠ ਜਾਣ’’ ਅਤੇ ‘‘ਉਹ ਸੌ ਸੌ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਦੀ ਪਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ’’ (ਮਰਕੁਸ 6:39, 40)। ਜਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਕਾਰਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ

ਅਸਾਨੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਭੁੱਖੇ ਲੋਕਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵੀ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਮਾਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਯਿਸੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਰਹਿ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਭੀੜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ।

ਉਹ ਕਰੋ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਆਏ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਠਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਮੂਰਖਤਾ ਨਜ਼ਰ ਆਈ? ਕੀ ਖਾਣ ਲਈ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਤੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਕਿ ਪੰਜ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਮੱਛੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਖਾਣਗੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭੀੜ ਨੇ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਜਦ ਸਭ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ‘ਉਹ ਪੰਜ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਮੱਛੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਵੱਲ’ ਵੇਖਿਆ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਪੂਰਨ ਦਾਤ ਉਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1: 17) ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦਿਆਂ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 6: 11, 23),³² ਉਸ ਰੋਟੀ ਤੇ ਬਰਕਤ ਦਿੱਤੀ (ਮੱਤੀ 14: 19)। ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਯਹੂਦੀ ਦੁਆ ਬੜੀ ਅਸਾਨ ਸੀ; ‘ਸਾਡੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਯਹੋਵਾਹ, ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰਾਜਾ, ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈਂ, ਜੋ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਰੋਟੀ ਕੱਢਦਾ ਹੈਂ।’³³ ਯਿਸੂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫਿਰ ਇਕ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਗ ਆਇਆ: ਮਸੀਹ ‘ਤੋੜ ਕੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਗਿਆ ਭਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ [ਲੂਕਾ 9: 16]; ਅਤੇ ਉਹ ਦੋ ਮੱਛੀਆਂ ਵੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ’ (ਮਰਕੁਸ 6: 41)। ਮੈਂ ਪੁਕਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ‘ਜ਼ਰਾ ਰੁਕੋ। ਮੈਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ!’ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ (ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ), ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਸਾਡੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜੋ ਕੁਝ ਉੱਥੇ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਹੋਇਆ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਹਰ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਟੋਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖਾਣਾ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਗਏ, ਉਵੇਂ ਉਵੇਂ ਖਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮੱਛੀਆਂ ਉਹ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ’ (ਮਰਕੁਸ 6: 41)³⁴ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਭਰਨ ਲਈ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।³⁵ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਰਸੋਈਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੇਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਵੇਟਰ ਸਨ।³⁶

ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਏਲੀਯਾਹ ਦੇ ਵਕਤ ਨਾ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਟੇ ਦੇ ਤੌਲੇ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕੁੱਪੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੀ (1 ਰਾਜਿਆਂ 17: 14-16) ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਥੈਲੇ ਜਾਂ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਖਾਣਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਕੱਢਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਣ ਤੇ ਮੈਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਖਿੜਦੀ ਮੁਸਕਾਨ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ)। ਉੱਥੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਣਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਇਕ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਚਮੁਚ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਸੀ।

ਮੱਤੀ, ਮਰਕੁਸ ਅਤੇ ਲੂਕਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ ‘‘ਖਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਗਏ’’ (ਮੱਤੀ 14:20; ਮਰਕੁਸ 6:42; ਲੂਕਾ 9:17)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ’’ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ‘‘ਉਹ ਖਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਗਏ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:11, 12)। ਕਿਉਂਕਿ ਭੀੜ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਘਟਨਾ ਵੇਖਣ ਲਈ ਆਈ (ਯੂਹੰਨਾ 6:26, 27, 34), ਯਿਸੂ ਨੇ ਖਾਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂਕਿ ਜੋਂ ਦੀ ਸੁੱਕੀ ਆਕੜੀ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਨਮਕੀਨ ਮੱਛੀ ਇਕ ਸ਼ਾਹੀ ਦਾਅਵਤ ਵਾਂਗ ਲੱਗੇ।

ਜਦ ਸਭ ਪੇਟ ਭਰ ਖਾ ਚੁੱਕੇ ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘‘ਬੱਚਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰੋ ਭਈ ਕੁਝ ਖਰਾਬ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:12), ਅਤੇ ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਉਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਉਠਾਇਆ’’ (ਮਰਕੁਸ 6:43)³⁷ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਬਹੁਤਾਇਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਆਇਆ ਗਿਆ ਬਲਕਿ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਖਾਣਾ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵੰਡ ਲਿਆ³⁸ ਜਦਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ‘‘ਵਿਆਖਿਆ’’ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 6:15)। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣਾ ਬਣਦਾ ਵੇਖਿਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰੋਟੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ³⁹ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘‘ਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਭਾਵ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਵਿਖਾਇਆ: ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 6:14)। ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਖਾਣਾ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ!

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਬਹਾਨੇ ਛੱਡ ਦਿਓ

ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਓ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਆਓ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੀਏ, ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੀਏ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ!

ਸਾਰ

ਯਿਸੂ ਇਸ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 6:52)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ; ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝ ਲਵਾਂਗੇ ਕਿ ਜਦ ਅਸੀਂ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਕਰਨ ਲੱਗਾਂਗੇ ਤਾਂ, ਖੁਦਾ ਸਾਡੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇਗਾ।

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੇਰੀਆਂ ਪੰਜ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਮੱਛੀਆਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਨਾਂ ਦਾ ਪੇਟ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਦੁਆ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਧਾਵੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।⁴⁰

ਨੋਟਸ

ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿਚ ਮੈਂ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਇਕ ਪਹਿਲੂ “ਜਦ ਲੋਕ ਮਦਦ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ” ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਜਿਸਦੀ ਰੋਟੀ ਜਿਸੂ ਨੇ ਵਧਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ “ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣਾ” ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਯੂਹੰਨਾ ਵੱਲੋਂ ਸੱਤ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਸਹਿਦਰਸ਼ੀ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਦੁਹਰਾਅ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (*ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ*, 1 ਵਿਚ “ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ” ਪਾਠ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ) ²“ਰਚਨਾਤਮਕ” ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕੁਝ “ਸਿਰਜਿਆ।” ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਉਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੈਅ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ³ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਪਰਖ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ⁴2 ਬੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 3 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲਸ ਨੂੰ ਹੱਲਸ਼ੇਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ (ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ), ਪਰ ਇਸ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲੋਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਜਦ ਮੈਂ ਸਚਮੁਚ/ਅਸਲ/ਹਕੀਕੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਲੋੜਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਚਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ⁵ਹੋਰੋਦੇਸ ਦੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਪਾਠ “ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਖ਼ਤਰਾ” ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ। ⁶ਇਹ ਵਾਕ ਇਸ ਮਾਨਤਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਫ਼ਰਨਾਹੂਮ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜਿਓਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ “ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਲਿਸਤੀਨ” ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵੇਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਝੀਲ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ “ਕਾਮਯਾਬੀ

ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ'' ਪਾਠ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ। ⁷ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਾਕਫ਼ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਰਦਨ ਪਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਹੀ ਫ਼ਾਸਲੇ ਤੇ ਇਕ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਦਰਿਆ ਗਲੀਲ ਦੀ ਝੀਲ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ⁸ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ (ਮਰਕੁਸ 6:36)। ⁹ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਕ ਔਰਤ ਦਾ ਮੈਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਆਇਆ; ਹਾਂ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇਕ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੱਢਾਂ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਮਨ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ¹⁰''ਭੇਡਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਯਾਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ'' ਵਾਕ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਈ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ''ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ'' ਪਾਠ ਵੇਖੋ।

¹¹KJV ਵਿਚ ''ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ'' ਹੈ। ¹²ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ''ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦਾ ਪਰਥ ਨੇੜੇ ਹੈ'' (ਯੂਹੰਨਾ 6:4)। ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ, ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੀੜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੀ ਉੱਤੇਜਨਾ ਹੈ, ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਯਹੂਸਲਮ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਰੁੱਕ ਗਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ ਲਿਆਏ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਜਦ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਭੀੜ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਬਿਓਰਾ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ''ਬਹੁਤ ਘਾਹ'' ਕਿਉਂ ਉੱਗਿਆ ਸੀ, ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 6:10)। ¹³ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹੀ ਦੇਰ ਤਕ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਜਦਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ''ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।'' ¹⁴ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਟੀਕਾਕਾਰ ਜੋ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਸਨ-ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ''ਇਨੇ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਲੋਕ ਭੋਜਨ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹੋਣਗੇ।'' ਪਰ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਤਸਵੀਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਭੀੜ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਉੱਥੇ ਆਏ ਸਨ। ¹⁵ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਬਿਸਕੁਟ ਅਤੇ ਕੌਰਨਥੈਡ ਥੈਡ ਦੀਆਂ ਹੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲਓ। ¹⁶ਗਲਾਤੀਆਂ 6:10 ਆਮ ਵੰਗ ਨਾਲ ''ਭਲਿਆਈ'' ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:14 ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਇਸ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਆਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਦਲ ਲਵੋ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਵੋ, ਜਿੱਥੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਣਾ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੋਣ। ¹⁷ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਜੋ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਹੱਲ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕੀ ਹੈ। ¹⁸ਫ਼ਿਲਿੱਪੁਸ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ (ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, 2 ਵਿਚ ''ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਣਾ'' ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ)। ¹⁹ਫ਼ਿਲਿੱਪੁਸ ਬੈਤਸੈਦੇ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 1:44; 12:21), ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਬੈਤਸੈਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਫ਼ਰਨਾਹੂਮ ਦਾ ਉਪਨਗਰ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਪੂਰਵੀ ਕੰਢੇ ਵਾਲਾ ਬੈਤਸੈਦਾ ਸੀ (ਜਿੱਥੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖੁਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਲੂਕਾ 9:10)। ²⁰ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਫ਼ਿਲਿੱਪੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਸੀ; ਪਰ ਉਸ ਗੱਲ ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇੱਥੇ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਅਲੰਕਾਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ''ਉਸ ਨੇ ਪੈਂਸਿਲ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ,'' ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ, ''ਦਾਣੇ ਗਿਣਨ ਵਾਲੇ'' ਭਾਵ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ

(ਭਾਵ ‘ਦਾਣੇ’) ਪੈਸੇ ਗਿਣਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੈ।

²¹‘ਕੁਲ ਜੋੜ’ ਹਿਸਾਬ ਦੀ ਅਸਾਨ ਜਿਹੀ ਸਮੀਕਰਣ ਦੇ ਹੇਠ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਜਾਂ ਅਖ਼ਰੀ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ। ²²ਇਹ ਗੁਥਲੀ ਜਾਂ ਸੰਦੂਕ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਯਹੂਦਾ ਇਸ ਗੁਥਲੀ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 12:6; 13:29)। ²³ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ‘ਟਿਕਣ’ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਥਾਨਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ²⁴ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ, ‘ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਏ ਸਨ।’ ²⁵ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਆਏ ‘ਪਰਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ’ ਪਾਠ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ। ²⁶ਇਸ ਨੂੰ ‘ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਦੇ ਹਾਂ’ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੇਖੋ। ²⁷ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ‘ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।’ ²⁸ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਪਾਠ ‘ਪਰਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ’ ਵਿਚ ਵੇਖੋ। ²⁹‘ਕ੍ਰੈਕਰ’ ³⁰ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਮੱਛੀਆਂ ਕੈਨ ਵਿਚ ਵਿਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਛੋਟੇ ਕੈਨ ਵਿਚ ਕਈ ਦਰਜ਼ਨ ਸਾਰਦੀਨ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

³¹ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ, ‘ਉਸ ਥਾਂ ਬਹੁਤ ਘਾਹ ਸੀ’ ਜੋ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਲੋਕ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਤਿਆਰ ਹੋਏ, ਇਕ ਸਾਫ਼ ਦਰਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 14: 19; ਮਰਕੁਸ 6: 39 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ³²ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਪੰਨਵਾਦ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਵੀ ਜਦ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਕਹਾਵਤ ਸੀ: ‘ਬਿਨਾਂ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਹੋਵੇ’ (ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, *ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ਼ ਲੂਕ*, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ, ਦ ਡੇਅਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ [ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1975], 118)। ³³ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, *ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ਼ ਮੈਥਿਊ*, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ, ਜਿਲਦ 2, ਦ ਡੇਅਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1975), 100. ³⁴NASB ਵਿਚ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ³⁵ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਚੇਲਿਆਂ ਕੋਲ ਟੋਕਰੀਆਂ ਕਿੱਥੋਂ ਆਈਆਂ। ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਛੋਟੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਪਰਸ ਆਦਿ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਰੀਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਲਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ³⁶ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ³⁷ਬਚੇ ਹੋਏ ਭੋਜਨ ਦਾ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਇਹ ਬੇਲੋੜਾ ਵੇਰਵਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੰਜੀਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਜੇ ਬਾਰਾਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਭੋਜਨ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਟੋਕਰੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਭੋਜਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨਿੱਕੇ ਮੂੰਡੇ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਾਰੇਨ ਵਿਅਰਸਬੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮੂੰਡਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਕਿੰਨੇ ਟੁਕੜੇ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ? ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਹੈਰਾਨਗੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ, ਜਦ ਉਸ ਮੂੰਡੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਹੋਵੇਗੀ।’ (ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਅਰਸਬੇ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਅੰਕ 1 [ਵ੍ਹੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989], 51.) ³⁸ਇਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਦੌੜੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਮਜ਼ਾਕ ਲਗਦਾ ਹੈ। ³⁹ਇਕ ਹੋਰ ‘ਵਿਆਖਿਆ’ ਨੂੰ ਸੈਕ੍ਰਾਰਮੈਂਟਲ ਐਕਸਪਲੇਨੇਸ਼ਨ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਕਿ ਇਕ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਮਿਲੇ, ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ, ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ‘ਰੋਜ਼ ਗਏ’ (ਯੂਹੰਨਾ 6: 11, 12) ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦੇ

ਹਨ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਸਨ!⁴⁰ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਲਈ ਦਲੇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਆਖਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰੇ ਬਗੈਰ ਉਹ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸੀਮਿਤ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਮਰਕੁਸ 16:16; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38; ਅਤੇ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27 ਵਰਗੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹੋ।